

LIITE 3.

Vastineet lin strategisen yleiskaavan 2040 osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta saatuun palautteeseen

Yleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma oli julkisesti nähtävillä 9.9.- 9.10.2019 välisen ajan. Lausun-
toja saatiin 12 kpl ja mielipiteitä 5 kpl.

Vastineet palautteeseen:

Lausunnot	2
1. Ranuan kunta 17.9.2019.....	2
2. Pudasjärven kaupunki 30.9.2019	2
3. Fingrid Oyj 30.9.2019.....	2
4. Liikenne- ja viestintävirasto Traficom 4.10.2019.....	3
5. Pohjois-Pohjanmaan museo (rakennettu kulttuuriympäristö) 7.10.2019	3
6. Museovirasto 7.10.2019	4
7. Iin ympäristöyhdistys ry 8.10.2019.....	5
8. Kuivaniemen Luonto ry 9.10.2019.....	6
9. Suomen luonnonsuojeluliiton Pohjois-Pohjanmaan piiri ry 9.10.2019	8
10. Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus 9.10.2019	10
11. Oulunkaaren ympäristöpalvelut 10.10.2019	11
12. Väylävirasto 11.10.2019	12
Mielipiteet	14
1. Mielipide 1. Pohjois-lin kyläyhdistys ry 9.10.2019	14
2. Mielipide 2. Kuivajoki ry ja Kuivaniemen Osakaskunta 9.10.2019	14
3. Mielipide 3. Myllykankaan kyläyhdistys ry 10.10.2019	16
4. Mielipide 4. 10.10.2019	17
5. Mielipide 5. 2.12.2019.....	18
Kartat/liitteet	19

Lausunnot

1. Ranuan kunta 17.9.2019

Kunnanhallitus toteaa lausuntonaan, ettei Ranuan kunnalla ole huomautettavaa lin kunnan strategisen yleiskaavan 2040 osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan.

Vastine

- ***Merkitään tiedoksi.***

2. Pudasjärven kaupunki 30.9.2019

Kaupunginhallitus päättää lausuntonaan, että sillä ei ole huomauttamista osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta.

Vastine

- ***Merkitään tiedoksi.***

3. Fingrid Oyj 30.9.2019

Kiitämme lausuntopyynnöstänne.

Kunnan alueelle sijoittuu nykyisin useita Fingridin 110 kV voimajohtoja ja sähköasemia. Lisäksi Fingrid suunnittelee lisäksi kantaverkkoon uutta 400+110 kilovoltin voimajohtoa Muhoksen Pyhänselän ja Keminmaan sähköasemien välille. Hanke on osa Suomen ja Ruotsin välistä kolmatta vaihtosähköyhteyttä. Hanketta koskeva ympäristövaikutusten arviointimenettely (YVA) päättyi tammikuussa 2019.

Kaavoituksen täytyy mahdollistaa valtakunnallisesti merkittävien voimansiirtoyhteyksien ylläpito ja kehittäminen. Strategisen tason maankäytön suunnittelussa voi ottaa kantaa energiahuollon verkostoihin, niiltä osin kun asia sopii kaavan tarkkuustasoon.

Tarvittaessa toimitamme tarkempaa tietoa voimajohtojen ratkaisusta ja tilantarpeesta kaavoitusta varten.

Voimajohdon rajoituksia maankäytölle käsitellään Fingridin julkaisemassa oppaassa Ohje voimajohtojen huomioon ottamiseen yleis- ja asemakaavoituksessa sekä maankäytön suunnittelussa, joka on ladattavissa Fingridin Internet-sivuilta (<https://www.fingrid.fi/kantaverkko/maankaytto-ja-ymparisto/luvat-ja-lausunnot/ohjeita-kaavoittajalle>). Oppaasta saa lisätietoa edellä käsitellyistä suunnittelukysymyksistä.

Tätä kaavoitusasiaa Fingrid Oyj:ssä hoitaa Mika Penttilä puh. 030 395 5230.

Fingrid Oyj:n voimajohdot ovat maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 22 § tarkoittamia voimajohtoja. Muiden kuin Fingrid Oyj:n omistamien voimajohtojen osalta teidän tulee pyytää erillinen lausunto voimajohtojen omistajalta.

Yleis- ja asemakaavat, joissa on Fingrid Oyj:n voimajohtoja tai muita toimintoja, pyydämme lähettämään lausunnon mieluiten sähköisenä osoitteeseen kirjaamo@fingrid.fi tai kirjallisena osoitteella Fingrid Oyj, Maankäyttö ja ympäristö, PL 530, 00101 HELSINKI.

Vastine

- ***Merkitään tiedoksi. Yleiskaavatyössä tarkastellaan energianhuoltoverkostoja strategisen yleiskaavan luonteeseen soveltuvalla tarkkuustasolla. Kaavaprosessin alkuvaiheessa esillä ovat olleet muun muassa tuulivoimahankkeiden sähkönsiirtoyhteydet.***
- ***Kunta ja kaavaa laativa konsultti ovat yhteydessä Fingridiin tarvittaviin voimajohtovarauksiin liittyen.***
- ***Pyhänselkä-Keminmaan voimajohtohankkeen YVA-menettelyn aineistoa hyödynnetään kaavan laadinnassa tarvittavilta osin.***

4. Liikenne- ja viestintävirasto Traficom 4.10.2019

Iin kunnanhallitus on pyytänyt Liikenne- ja viestintävirasto Traficomilta lausuntoa aiheesta Iin strateginen yleiskaava 2040, osallistumis- ja arviointisuunnitelma.

Kommentteinaamme toteamme seuraavaa:

Tuulivoimarakentamista suunniteltaessa tulisi ottaa huomioon myös tuulivoimaloiden vaikutukset radiojärjestelmiin. Tuulivoimaloiden on monissa tapauksissa todettu vaikuttaneen TV-vastaanoton laatuun maanpäällisissä TV-lähetysverkoissa. Tuulivoimaloilla on vaikutuksia myös matkaviestinverkkojen kentänvoimakkuuteen ja signaaliin laatuun. Tutkajärjestelmä vaatii toimiakseen riittävää etäisyyttä tuulivoimaloihin. Radiolinkin toiminta taas edellyttää täysin esteetöntä aluetta lähettimen ja vastaanottimen välillä.

Sähköisen viestinnän palvelut ovat riippuvaisia radiojärjestelmistä. Siksi on tärkeää varmistaa, että TV- ja matkaviestinpalvelut sekä tutkat ja radiolinkit toimivat myös jatkossa riittävän häiriöttömästi. Pienilläkin muutoksilla tuulivoimaloiden sijoittelussa voi olla ratkaiseva merkitys alueen radiojärjestelmien toimintaan. Jo olemassa olevia TV- ja radiolähetysasemia ja raskaita, 200 - 300 metrin korkuisia mastoja ei voida siirtää. Siksi eri osapuolten tulisi tehdä yhteistyötä jo tuulivoimaloiden suunnitteluvaiheessa ja pyrkiä valitsemaan tuulivoimaloiden sijainti niin, ettei häiriötä radiojärjestelmille aiheudu tai että ne ovat poistettavissa.

On suositeltavaa, että tuulivoimahankkeesta vastaavat ovat yhteydessä kaikkiin tiedossa oleviin radiojärjestelmien käyttäjiin lähialueilla. Riittävänä koordinoitietäisyytenä on pidetty noin 30 kilometriä. Radiopaikannusjärjestelmien ja radiolinkkien käyttäjiä sekä teleoperaattoreita tulisi aina informoida tuulivoimahankkeesta.

Vastine

- ***Yleiskaavan suunnittelussa otetaan huomioon tuulivoimarakentamisen vaikutukset radiojärjestelmiin strategisen yleiskaavan luonteeseen soveltuvalla tarkkuustasolla. Yleiskaavassa esitetyt ratkaisut ja vaikutusten arviointi tarkentuvat hankkeita koskevissa tuulivoimayleiskaavoissa ja YVA-menettelyissä.***

5. Pohjois-Pohjanmaan museo (rakennettu kulttuuriympäristö) 7.10.2019

Iin kunta on pyytänyt lausuntoa Iin strategisen yleiskaava 2040:n osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta. Strateginen yleiskaava tullaan laatimaan koko Iin kunnan alueelle, jossa tavoitteena on ohjata kunnan maankäytön suurin linjoja sekä tukea kunnan strategisia tavoitteita. Tämä lausunto koskee rakennettua kulttuuriympäristöä.

Iin strategiiden yleiskaavan laatiminen on tullut ajankohtaiseksi Iin ja Kuivaniemen kuntaliitoksen myötä. Tarkastelualue on laaja ja lähtökohdiltaan aikeisemmat tarkastelut eivät ole olleet yhdenvertaisia. Yhteisen yleiskaavan laatimisella tilanne on mahdollista tasapainottaa. Strategisen yleiskaavan laatimisessa tarkastellaan kattavasti eri osa-alueista ja laaditaan selvityksiä. Kaavatyössä myös hyödynnetään aiemmin laadittuja selvityksiä, strategioita ja tietokantoja. Aiempien selvitysten käyttökelpoisuus tulee myös arvioida hankkeen kuluessa ja museo pitää tärkeänä tarvittaessa päivittää aikaisemmin laadittuja selvityksiä.

Museo pitää rakennetun kulttuuriympäristön inventointien paikkaansa pitävyyden selvittämistä/ajantasaisamista tärkeänä. Tehtyjen inventointien osalta koko kunnan alueella tehdyt selvitykset ovat eri-ikäisiä. Osa kohteista on ehditty purkaa tai muuten ratkaisevasti muuttaa, kohteiden arvo on sen myötä ratkaisevasti muuttunut.

Kaavan vaikutusten kohdistuminen on nimetty eri osa-alueille, joita on tarkoitus tarkastella teemoittain. Laadittavista selvityksistä on mainittu kunnan maankäytön kehityskuva. Myös tuulivoimalle soveltuvien alueiden tarkastelu on nimetty tarkastelun alle, selvitys on ajankohtainen, mm. käynnissä olevia tuulivoimahakkeita on jo sijoitettu laajemmalle alueelle kuin mihin Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaava osoittaa. Eri toimintoihin osoitetut aluevaraukset, niiden väliset yhteydet kahden kaupungin välissä, liikkumisen eri muodot työ- ja vapaa-aikana sekä hankkeiden yhteensovittaminen tulee ottaa kokonaistarkasteluun unohtamatta asukkaiden elinympäristöjä sekä taajamissa että haja-asutusalueilla. Suunnitteluratkaisujen vaikutukset, jotka perustuvat riittäviin selvityksiin, olevaan rakennuskantaan, ympäristöön ja maisemaan on mahdollista näin ollen riittävässä laajuudessa ja tarkkuudella arvioida. Pohjois-Pohjanmaan museolla ei ole muuta huomauttamista Iin strategisen yleiskaava 2040:n osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta arvokkaan maisema-alueen ja rakennetun kulttuuriympäristön osalta.

Vastine

- ***Kulttuuriympäristön inventointien ajantasaisuus arvioidaan prosessin alkuvaiheessa. Tarvittaessa toteutetaan inventointien päivitykset.***
- ***Erilliselvitysten laatimisen tarve tarkentuu kaavaprosessin edetessä.***
- ***Kaavaan liittyen on laadittu alkuvuonna 2020 tuulivoimaselvitys, jonka ratkaisut tarkentuvat yleiskaavaprosessissa.***
- ***Kaavatyössä toteutetaan kunnan maankäytön kokonaistarkastelu lausunnossa esiin nostetulla tavalla. Kaavassa arvioidaan olevaan rakennuskantaan, ympäristöön ja maisemaan kohdistuvat vaikutukset strategisen yleiskaavan luonteeseen soveltuvalla tarkkuudella.***

6. Museovirasto 7.10.2019

Iin kunta on pyytänyt Museoviraston lausunnon Iin strategisen yleiskaavan 2040 osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta. Museoviraston ja Pohjois-Pohjanmaan museon yhteistyösopimuksen perusteella osallinen viranomaisen ja lausunnon antajan asiassa on Pohjois-Pohjanmaan museo.

Vastine

- ***Merkitään tiedoksi. Lausunto on pyydetty myös Pohjois-Pohjanmaan museolta.***

7. Iin ympäristöyhdistys ry 8.10.2019

Iin Ympäristöyhdistys toteaa Iin strategisen osayleiskaavan 2040 osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta seuraavaa:

Strategiselle yleiskaavalle Iin kunnassa on tarvetta ja pidämme hyvänä sitä, että strategisen yleiskaavan suunnittelu on käynnistynyt. Osallistumis- ja arviointisuunnitelman mukaan strategisen yleiskaavan tavoitteena on ohjata kunnan maankäytön suuria linjoja ja tukea kunnan strategisia tavoitteita. Yleiskaavalla suunnitelman mukaan myös täydennetään vuonna 2018 hyväksyttyä Iin kuntastrategiaa 2018-2025.

Kiinnitämme osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa erityistä huomiota esitettyihin strategisen yleiskaavan tavoitteisiin sekä tarpeisiin, joihin strategisella yleiskaavalla pyritään vastaamaan. Osallistumis- ja arviointisuunnitelman perusteella strategisen yleiskaavan laatimisella pyritään muodostamaan yhteinen näkemys siitä, mihin suuntaan kuntaa halutaan kehittää, minkä lisäksi yleiskaavan tarkoituksena on kuntastrategiassa asetettujen tavoitteiden vieminen käytäntöön ja niiden toteuttamisen edistäminen. Suunnitelmassa pidetään tärkeänä kehittää kunnan eri alueita niiden ominaispiirteet huomioiden sekä myös huomioida yleiskaavassa *kunnan kannalta merkittävien hankkeiden vaikutukset ja vastata muuttuvaan toimintaympäristöön. Iin alueella todetaan olevan monenlaisia maankäytön yhteensovittamistarpeita. Strategisessa yleiskaavassa tehdään priorisointeja ja linjauksia, joiden tarkoituksena on varmistaa kunnan elinvoimaisuus ja ympäristön viihtyisyys myös tulevaisuudessa. Suunnitelmassa korostetaan sitä, että asioita tulee tarkastella kokonaisuutena eri näkökulmat huomioiden.*

Pidämme tärkeänä sitä, että strategisessa yleiskaavassa tehdään näkyväksi maankäytön moninaiset tarpeet asukkaiden hyvinvoinnin, maaseudun elinkeinojen säilyttämisen ja elinkeinoelämän kehittämisen sekä kestävän kehityksen näkökulmista. Kestävä kehitys on yksi keskeinen Iin kuntastrategian teema, jolla pyritään resurssiviisauteen paremman, puhtaamman ja eettisen yhteiskunnan nimissä.

Suomi on sitoutunut YK:n kestävän kehityksen toimintaohjelmaan ”Agenda2030”, joka ohjaa maailmaa kohti kestävämpää tulevaisuutta. Toimintaohjelmassa kestävällä kehityksellä tarkoitetaan maailmanlaajuisesti, alueellisesti ja paikallisesti tapahtuvaa jatkuvaa ja ohjattua yhteiskunnallista muutosta, jonka päämääränä on turvata nykyisille ja tuleville sukupolville hyvät elämisen mahdollisuudet. Lisäksi se tarkoittaa, että ympäristö, ihminen ja talous otetaan tasavertaisesti huomioon päätöksenteossa ja toiminnassa. Ohjelmassa kestävän kehityksen perusehtona pidetään biologisen monimuotoisuuden ja ekosysteemien toimivuuden säilyttämistä sekä ihmisen taloudellisen ja aineellisen toiminnan sopeuttamista pitkällä aikavälillä luonnon kestävyyskykyyn. Kansalaisten perushyvinvointia pidetään yhtenä tärkeänä edellytyksenä ekologisen kestävyyskyvyn edistämiseksi ja sen yhteiskunnalliselle hyväksyttävyydelle. (ks. <https://kestavakehitys.fi/kestava-kehitys>) YK:n toimintaohjelmaan viitaten katsomme, että ekosysteemien toimivuuden säilyttämisen tulee olla ensisijaisena tavoitteena Iin strategisen yleiskaavan laatimisessa sekä kunnan strategisessa kehittämisessä. Tällöin pyritään vastaamaan myös ilmaston lämpenemisen haasteeseen.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa todetaan, että ilmastonmuutos pakottaa ajattelemaan ja tekemään asioita uudella tavalla. Katsomme, että ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi tulee etsiä moninaisia ja toisiaan tukevia ratkaisuja. Iin kunnan alueella soiden suojelulla ja ennallistamisella, metsien kestävällä käytöllä sekä luonnon monimuotoisuuden turvaamisella voi olla suuri merkitys ilmastotyössä. Strategisessa suunnittelussa tulee myös tunnistaa eri energiamuotojen vaikutukset ekosysteemeihin ja pyrkiä ennalta ehkäisemään uusien kielteisten vaikutusten syntymistä.

Strategisen yleiskaavan suunnittelussa hyödynnetään jo tehtyjä alueellisia selvityksiä, mutta myös uusia selvityksiä tarvitaan. Jo tehtyjä selvityksiä tulee päivittää, esimerkiksi pohjavesikartoituksen päivittäminen on ajankohtaista. Hiilinielujen säilyttämistä tulee yleiskaavassa korostaa. Suunnittelussa tulee selvittää merkittävät soiden ja metsien hiilinielualueet sekä mahdollisuudet alueiden ennallistamiseen, kuten esimerkiksi käytöstä poistuvien turvetuotantoalueiden muuttamiseen hiilinieluiksi. Vastuullista soiden käyttöä on tar-

kasteltu mm. Pohjois-Pohjanmaan ja Länsi-Kainuun suo-ohjelmassa (2013). Luonnon monimuotoisuutta tulee tarkastella rikkautena ja osoittaa keskeiset alueet yleiskaavassa. Myös ekologisia käytäviä tulee rakentaa lin kunnan alueelle. Luonnontilaisten elinympäristöjen säilyminen eläimille ja ihmisille on turvattava.

Strategisessa yleiskaavassa tulee myös varautua ilmastomuutokseen. Tämä tarkoittaa mm. varautumista merenpinnan nousemiseen, jokien tulvimiseen ja voimistuviin myrskyihin. Herkät tulva-alueet on kartoitettava. Ranta-alueiden ja saariston käyttöä matkailuun, loma-asutukseen ja asumiseen tulee arvioida pitkällä aikavälillä.

Hankkeiden yhteisvaikutusten arviointia tarvitaan. Iin kunnan erityisyydet ja vahvuudet tulee tunnistaa ja niitä tulee maankäytön suunnittelulla tukea. Erämaat, vesistöt ja maaseutumaiset kulttuuriympäristöt ovat Iin kunnan rikkauksia, joita voidaan hyödyntää monin tavoin. Hiljaisuus on arvokas luonnonvara, jolla on suuri merkitys niin ihmisen hyvinvoinnille ja virkistäytymiselle kuin matkailullekin (ks. esim. https://www.kainuunliitto.fi/sites/default/files/elma_loppuraportti_web.pdf).

Strategisen yleiskaavan valmistelussa ja strategisten tavoitteiden toteuttamisessa tarvitaan monialaista yhteistyötä ja laajaa asiantuntemusta. Rahoitusmahdollisuudet selvitysten tekemiseen ja strategisen yleiskaavan suunnitteluun olisi hyvä selvittää.

Vastine

- ***Yleiskaavatyössä tullaan kiinnittämään erityistä huomiota ilmastomuutoksen ehkäisyyn sekä ilmastomuutokseen varautumiseen. Kestävän kehityksen mukaiset tavoitteet ohjaavat vahvasti yleiskaavatyön laadintaa.***
- ***Kaavaan yhteydessä laadittavien uusien taustaselvitysten laatimisen tarve tarkentuu suunnittelun edetessä. Uutena taustaselvityksenä on prosessin alkuvaiheessa laadittu tuulivoimaselvitys. Selvitys asetetaan nähtäville osana valmisteluvaiheen kaava-aineistoa. Lisäksi syksyllä 2019 on laadittu Iin maankäytön kehityskuva.***
- ***Kaavatyössä kiinnitetään erityistä huomiota kaavan ilmastovaikutusten arviointiin.***
- ***Iin kunta on osallisena pohjoismaisen Nordregio-tutkimusorganisaation nelivuotisessa Nord-GREEN-tutkimushankkeessa, jonka tavoitteena on mm. tutkia asukkaiden hyvinvoinnin ja virkistysalueiden välistä suhdetta sekä kehittää asukkaiden osallistumista sähköisten karttapohjaisten ohjelmistojen avulla. Tutkimushankkeessa tullaan toteuttamaan mm. paikkatietopohjainen asukaskysely kuntalaisille liittyen kunnan maankäytön kehittämiseen ja virkistys-/luontoalueisiin. Hankkeen tuloksia hyödynnetään yleiskaavaprosessissa.***
- ***Kaavatyössä kiinnitetään huomiota siihen, että kunnan alueelle jää myös hiljaisia alueita.***
- ***Yleiskaavan laadinnassa hyödynnetään laajaa asiantuntijaryhmää ja uusinta tutkimustietoa. Erityistä huomiota kiinnitetään myös vuorovaikutukseen sekä osallisten vaikuttamismahdollisuuksiin.***

8. Kuivaniemen Luonto ry 9.10.2019

Yleiskaavan tarkoituksena on esipuheen mukaan tehdä priorisointia ja linjauksia, joilla varmistetaan kunnan elinvoimaisuus ja ympäristön viihtyisyys myös tulevaisuudessa. Todetaan muun muassa, että laajoilla metsäalueilla on potentiaalia esimerkiksi tuulivoiman näkökulmasta, mutta toisaalta alueilla on suuri merkitys myös virkistys-, metsätalouden ja luonnon monimuotoisuuden kannalta.

On hyvä, että Iin kunta on lähtenyt ongelmaa ratkaisemaan yleiskaavoituksen keinoin. Tuulivoiman sijoittamista ohjaavan lainsäädännön puute ja löysä viranomaisohjeistus ovat johtaneet tilanteeseen, jossa tuulivoi-

masta on tulossa maisemaa hallitseva elementti lähes koko kunnan alueella. Tuulivoiman laajamittainen rakentaminen aiheuttaa suurta haittaa luonnon monimuotoisuudelle ja sen virkistyskäyttöarvoille juuri aikana, kun luonnon arvo ihmisen henkiselle hyvinvoinnille yhä laajemmin tiedetään ja tunnustetaan. Lissä tämä riski on ilmeinen ja se on johtanut uusien hankkeiden voimakkaaseen vastustukseen. Asukkaiden elämänlaadun lisäksi tällainen tilanne on haitallinen myös tuulivoiman maineelle. Vaikka se on yksi vähäpäästöisimmistä energian tuotantomuodoista, liika ahnehtiminen pilaa sen maineen varmasti. Se olisi äärimmäisen haitallista koko ilmastomuutoksen vastaiselle työlle.

Nykyinen maankäytön tilanne lissä on selvästi valtakunnallisten alueittenkäyttötavoitteiden vastainen. Niiden mukaan alueidenkäytössä tulee huolehtia:

- valtakunnallisesti arvokkaiden kulttuuriympäristöjen ja luonnonperinnön arvojen turvaamisesta,
- edistää luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaiden alueiden ja ekologisten yhteyksien säilymistä.
- huolehtia virkistyskäyttöön soveltuvien alueiden riittävydestä sekä viheralueverkoston jatkuvuudesta.

Mantereella vanhan lin rajojen sisällä suojelualueita on hyvin vähän. Suojelemattomia virkistyskäyttöön soveltuvia alueita löytyy lähinnä Muhojoen latvoilta luonnontilaisilta Kassa-, Koukkara- ja Muhosoilta sekä niiden lounaispuolisilta pikkulampien ja järvien alueelta. Pienempi alue löytyy Olhavasta, missä Kivijärvensuo useine lampineen muodostaa ympäristöstään erottuvan luontokohteen.

Eniten tällaisia luonnonsuojelun kannalta merkittäviä alueita on Kuivajoen pohjoispuolen ja Oijärven alueilla jossa ne linkittyvät idässä Suomen eteläisimpään varsinaiseen erämaahan, Litokaira. Litokairan ja Simon Martimoaavan välissä on useita laajoja, Lapin ja Pohjois-Pohjanmaan rajan kahta puolta sijaitsevia erämaaisia soidensuojelualueita, jotka toimivat ekologisina linkkeinä kahden suuren erämaaluonnon suojelun väliin. Linkkiä ollaan vahvistamassa myös pohjois-eteläsuuntaisesti. Alueiden yhdistämisen ja ennallistamisen keinoin siitä on muodostumassa 6000 hehtaarin laajuinen kytkeytyneet suojelun alue, joka ulottuu vaihtelevan levyisenä Kuivajoesta lähelle Martimoaapaa, Simon Veittiaavan ja Ristiaavan perukoille. Hanke on merkittävä alueen ekologisten yhteyksien säilymiselle ja parantamiselle ja kohottaa myös Litokairan ja Martimoaavan merkitystä hupenevan erämaaluonnon suojelussa.

Luonnonsuojelu- ja virkistysalueiden maisema-arvojen säilymisen kannalta tuulivoimaloiden ongelma on niiden suuri koko, jonka vuoksi ne näkyvät aukeilla paikoilla kymmenien kilometrien päähän. Tällainen teollinen rakentaminen pilaa suojelun alueiden maiseman, mistä on valitettavia esimerkkejä Kuivajoen eteläpuolella. Erämaisimpien kohteitten maisemaan tuulivoimalat eivät sovi ollenkaan.

Ranuan kunta, joka panostaa matkailuun, haluaa säilyttää suojelun alueittensa erämaisyyden ja on siksi valtuustopäätöksellä kieltänyt niiden rakentamisen kunnan alueelle. Olisi tärkeää, että lin kunta tekisi samanlaisen päätöksen Kuivajoen pohjoispuolen ja Oijärven alueiden osalta. Se turvaisi näiden alueiden luonto- ja virkistysarvojen säilymistä ja toteuttaisi näin myös valtiovallan alueidenkäytöllistä ohjausta.

Vastine

- ***Kaavatyössä huomioidaan valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ja edistetään niiden toteuttamista. Tuulivoimaa koskevan tavoitteen mukaan tuulivoimalat sijoitetaan ensisijaisesti keskiteyttyä usean voimalan yksiköihin. Myös esille nostetut kulttuuriympäristöä, luonnonperintöä, luonnonympäristöä ja virkistystä koskevat tavoitteet huomioidaan kattavasti.***
- ***Yleiskaavaan liittyen on laadittu erilliselityksenä tuulivoimaselitys, jossa on kartoitettu tuulivoimalle parhaiten soveltuvat alueet koko kunnan alueelta. Selityksessä esiin nousseet alueet on luokiteltu. Selitys asetetaan nähtävillä osana valmisteluvaiheen kaava-aineistoa. Esiin nousseiden alueiden osoittaminen tarkentuu yleiskaavaprosessin vuorovaikutusmenettelyjen ja tarkentuvan vaikutusten arvioinnin myötä. Usein on hyvä keskittää tuulivoimatuotantoa alueille, joissa on***

ennestään tuotantoa, jolloin myös haitat keskittyvät. Toisaalta kielteiset haitat eivät saa olla paikallisesti liian merkittäviä.

- ***Tuulivoimala-alueiden osoittamisessa tullaan huomioimaan erämaiset ja hiljaiset alueet, luonnonsuojelu- ja Natura-alueet, virkistysalueet sekä ekologiset yhteystarpeet. Kunnan alueelle on tärkeää jättää riittävästi rakentamatonta aluetta.***
- ***Yleiskaavassa osoitetut merkinnät tarkentuvat tuulivoimayleiskaavoissa ja muussa yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa.***

9. Suomen Luonnonsuojeluliiton Pohjois-Pohjanmaan piiri ry 9.10.2019

Strategisen kaavan laadinnalla haetaan yhteistä näkemystä kunnan maankäytöstä vuoteen 2040 asti. Työtä ohjaa vuonna 2018 hyväksytty kuntastrategia, joka kuitenkin ulottaa tavoitteensa vain vuoteen 2025. Pääperiaatteena siinä on rohkaiseva maankäyttö, jota kaavoituksella tuetaan. Mitä se tarkoittaakaan, siihen odotetaan strategiselta kaavoitukselta vastauksia ja vaikuttamismahdollisuuksia.

Ii on profiloitunut erityisesti ilmastopolitiikallaan. Tuulivoimalla on siinä iso rooli ja se selittää osaltaan myös strategisen kaavan laadinnan tarvetta. Tuulivoiman rakentaminen on uusiutuvan energian tervetullutta lisäämistä. Siitä aiheutuu kuitenkin myös maankäytöllisiä ongelmia. Tuulivoiman rakentamisessa suositaan isoja kokonaisuuksia, jotka vievät paljon maapinta-alaa, jota tiheä teiden verkosto pirstoo, mitä vielä täydentää yhä uusien siirtolinjojen tarve.

Pohjois-Pohjanmaan 1. ja 3. vaihemaakuntakaavoissa on eritoten selvitetty tuulivoimarakentamisen vaikutuksia ja hyödynnetty tuloksia kaavavarausten sijoittelussa. Maatuulivoimaa koskevia seudullisen kokoluokan eli vähintään 10 voimalan kokonaisuuksien varauksia on kaikkiaan yli 60. Iihin niistä sijoittuu 8 ja yksi lisäksi merialueelle. Tuulivoimalahankkeen toteuttamisen mahdollistavia kaavoja lissä on jo kahdeksan ja kaksi on vireillä kaavoituksen ja vaikutusten arvioinnin yhteismenettelyssä. Osa Yli-Olhavan ja Ollinkorven hankkeiden vaihtoehtoista ylittää merkittävästi vaihemaakuntakaavan rajaukset, joka on herättänyt kysymyksen maakuntakaavan ohjausvaikutuksesta.

Kaavan tulee perustua riittäviin selvityksiin. Strategista kaavaa laadittaessa korostetaan kaavan vaikutuksia selvittäessä kaavamudon yleispiirteisyyttä.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa esitetään kattava lista tarkasteltavista teemoista. Muun muassa luonto- ja luonnonsuojelu, hiljaiset alueet, tuulivoimalle soveltuvat alueet, maa-ainesten otto ja maisema on mainittu. Uusia selvityksiä ilmoitetaan tehtävän kunnan maankäytön kehityskuvista ja tuulivoimalle soveltuvista alueista. Valmiista materiaaleista hyödynnetään muun muassa maakuntakaavojen taustaselvityksiä.

Strategisen kaavan yhtenä tausta-ajatuksena lienee saada lisätilaa tuulivoimahankkeiden toteuttamiseen. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta ei käy selville, millaisia uusia tuulivoimaa koskevia selvityksiä kaavaa varten aiotaan tehdä. Huomioon on myös otettava, että tuulivoima-ala muuttuu nopeasti. Hankkeet ovat yhä isompia ja voimalat ovat yhä kookkaampia. Yksi valtakunnallinen alueidenkäyttötavoite on edistää luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaiden alueiden ja ekologisten yhteyksien säilymistä. Sen tarkastelu tuulivoimaselvityksissä jäi maakuntakaavoituksessa puutteelliseksi. Huomiota ei tule kiinnittää vain olemassa olevaan lakisääteiseen suojeluun tai suojeluvarauksiin. Luonnon monimuotoisuuden köyhtymisen pysäyttäminen edellyttää nimenomaan parannuskeinoja. Vinkkejä selvitystarpeista löytyy muun muassa Ollinkorven tuulivoimahankkeen palautteesta ja yhteysviranomaisen lausunnosta. Siinä kuten monissa muissakin tuulivoimaa koskevissa vaikutusten arvioinneissa on vaadittu selvitettäväksi hankealueen arvokkaita elinympäristöjä ekologisina kokonaisuuksina. Näkökulma sopii hyvin myös strategisen kaavan laadintaan. Ollinkorven hankkeen vaikutusten arvioinnissa nousi eritoten esille Muhosuo-Kassasuo-Koukkarasuo kokonaisuus

pienine lähijärvineen. Kuivaniemen puolella lukuisat soidensuojelualueet muodostavat verkoston, johon vaikutuksia on arvioitava yksittäisten kohteiden ohella.

Linnuston osalta on otettava huomioon paitsi pesimäalueet ja pesimäajan liikkumiset myös muuttoreitit ja levähdysalueet. Pohjois-Pohjanmaan 3. vaihemaakuntakaavan varauksia suunniteltaessa tärkeänä kriteerinä on pidetty linnuston esteettömän muuton turvaamista rannikkoalueen päämuuttoreitillä. Tuulivoimaloita on kuitenkin pystytetty rannikolle ja jo ennen vaihekaavojen laadintaan liittyviä tarkempia vaikutusten arviointeja. Iissä jo rakennettu Olhava-Myllykangas-Palokangas -kokonaisuus jäi 1. vaihemaakuntakaavasta vahvistamatta. Se on esitetty uudelleen 3. vaihekaavassa, mutta siitä on valitettu. Jos valitus hyväksytään, voimalat pitäisi periaatteessa purkaa.

Tarkkailua voimalaryppäiden vaikutuksista lintuihin on ehditty tehdä vasta lyhyen aikaa. Se on jo kuitenkin käynyt selville, että tuulivoimalapuistot siirtävät muuttoreittejä. Linnut pääsääntöisesti väistävät aina kun pystyvät, mikä pidentää muuttomatkoja ja voi myös estää vakiintuneiden levähdysalueiden käyttöä. Linnut saattavat lentää myös voimala-alueen läpi, mikä lisää törmäysriskiä. Yhteysviranomaisen totesi lausunnosaan Ollinkorven hankkeesta, että esteettömyyttä koskevan periaatteen huomioon ottaminen edellyttää tarkkaa tietoa lintujen muuton sijoittumisesta hankkeen alueelle ja voimaloiden vaikutuksista muuttavaan lajistoon. Strategisen kaavan laadinnassa on siten tehtävä lisäselvityksiä myös lintujen muuttoreiteistä.

Maankäytön yhteensovittamiseksi ja kohtuullistamiseksi eri hankkeiden yhteisvaikutukset on myös tärkeä selvittää ja ottaa varausten teossa huomioon. Sellainen on myös tuulivoimarakentamiseen liittyvä sähkönsiirto, josta muodostuu merkittävä maankäyttökysymys Iissä, johon tuulivoimaa keskittyy runsain mitoin. Samasta syystä tulee tehdä strateginen valinta, että kaavasta selviää tuulivoiman sijoittuminen kunnassa kokonaisuudessaan, siis myös muutaman voimalayksikön ryhmät.

Pohjois-Pohjanmaan 1. vaihemaakuntakaavassa on alumerkintä ask eli arvokas suokehityssarjan alue. Merkinällä osoitetaan Iin Nybyn - Iso Heposuon ja Röyskärin moreenipohjan suokehityssarjat, joiden säilyminen perustuu vesien luontaiseen liikkumiseen alueen soilla. Suunnittelumääräyksen mukaan alueelle tieyhteyksiä tai muuta käyttöä suunniteltaessa on huolehdittava siitä, ettei ojittamattomien soiden vesitaloudelle aiheudu merkittäviä muutoksia. Alumerkintä suunnittelumääräyksiin ei ole estänyt tuulivoimaloiden sijoittumista eikä niiden tekoa, mikä on heikentänyt ainutlaatuisen suokehityssarjan tilaa. Strategisen kaavan laadinnassa tulee selvittää, miten suokehityssarjan suoluonto ja sen vesitalous turvataan.

Vastine

- ***Yleiskaavaan liittyen on laadittu erilliselvityksenä tuulivoimaselvitys, jossa on kartoitettu tuulivoimalle parhaiten soveltuvat alueet koko kunnan alueelta. Selvityksessä esiin nousseet alueet on luokiteltu. Esiin nousseiden alueiden osoittaminen tarkentuu yleiskaavaprosessin vuorovaikutusmenettelyjen ja tarkentuvan vaikutusten arvioinnin myötä. Selvitys asetetaan nähtäville osana valmisteluvaiheen kaava-aineistoa.***
- ***Kaavan laadinnassa hyödynnetään kattavasti olemassa olevaa selvitysaineistoa. Uusien taustaselvitysten laatimisen tarve tarkentuu suunnittelun edetessä.***
- ***Yleiskaavassa tarkastellaan tuulivoimahankkeiden sähkönsiirtoa strategisen yleiskaavan luonteen soveltuvalla tarkkuudella. Ratkaisut tarkentuvat muun muassa sähkömarkkinalain mukaisissa menettelyissä sekä YVA-menettelyissä.***
- ***Strategisessa yleiskaavassa määritellään kokonaiskuva tuulivoiman sijoittumisesta Iissä. Kaavalla ohjataan myös pienten tuulivoimapuistojen sijoittumista.***
- ***Kaavassa kiinnitetään erityistä huomiota tuulivoima-alueiden yhteisvaikutusten arviointiin.***

10. Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus 9.10.2019

ELY-KESKUKSEN LAUSUNTO:

Iin kunnan alue sijoittuu maantieteellisesti laajalle alueelle. Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus näkee tarpeellisenä ja hyvänä koko kunnan aluetta koskevan yleiskaavan laatimisen. Koko kunnan kattava yleiskaava mahdollistaa kunnan maankäytön kokonaisvaltaisen kehittämisen eri alueille soveltuvalla tavalla. Kuten kaava-hankkeen OAS:ssa todetaankin, on kunnan alueella monenlaisia maankäytön yhteensovittamistarpeita. Eri-alueiden käytön yhteensovittaminen on mahdollista ratkaista kaavassa oikeusvaikutteisella tavalla ja myös ohjata eri alueilla ensisijaista käyttötarkoitusta, jos siihen on tarvetta. OAS:ssa on tunnistettu suunnittelutarvetta aiheutuvan maankäytön tarpeiden lisäksi myös toimintaympäristön muuttumisesta johtuen, kuten mm. ilmastonmuutoksen hillintä ja varautuminen. Myös tämä asettaa hyvän tarpeellisen näkökulman kaava-muutostyöhön.

Alueidenkäyttö ja kaavoitus

Osallistumis- ja arviointiselostuksessa on tuotu esille kaavatyön keskeiset tavoitteet, suunnittelutyön lähtökohdat ja suunnittelutilanne sekä kaavatyön aikataulu ja osallistumismahdollisuudet kaavatyön aikana. OAS on laadittu selkeällä tavalla ja se antaa hyvän tiivistetyn kuvan siitä, miten kaavoituksen on suunniteltu etenevän ennalta. OAS:a on suunniteltu täydennettävän suunnittelun edetessä, mikä laajassa ja ajaltaan useammalle vuodelle ulottuvassa hankkeessa voikin olla tarpeellista.

Suunnittelutilanteen kuvauksessa on tuotu esille valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet (VAT) MRL:n edellyttämällä tavalla. Samoin suunnitelmassa on esitetty voimassa oleva maakuntakaavatilanne. Suunnittelualueella on voimassa Pohjois-Pohjanmaan 1., 2. ja 3. vaihekaavat. OAS:ssa on todettu myös suunnittelualueeseen rajoittuvat maakuntakaavat. Strateginen yleiskaava on tarkoitus laatia oikeusvaikutteisena. Osa kaava-merkinnöistä voidaan laatia myös ilman oikeusvaikutuksia. Koko kunnan yleiskaavalla ei ole tarkoitus kumota OAS:ssa lueteltuja voimassa olevia yleiskaavoja.

Kaavan oikeusvaikutuksiin liittyen ELY-keskus toteaa, että kaavojen väliset oikeusvaikutukset tulisi olla yksiselitteisesti ja selkeästi tulkittavissa kaavaa hyväksyttäessä. Samalla alueella voi olla voimassa yhtäaikaaisesti vain yksi yleiskaava. MRL:n 43.2 §:n mukaan yleiskaava korvaa samaa aluetta koskevan aikaisemmin hyväksytyyn yleiskaavan, jollei kaavassa toisin määrätä. MRL:n kaavajärjestelmän mukaan maakuntakaava ohjaa yleiskaavoitusta ja yleiskaavoitus puolestaan asemakaavoitusta. Yleiskaavalla ei voida sen tarkkuustasosta tai tavoitteista riippumatta ohjata toisen yleiskaavan laatimista, ei edes luonteeltaan strategisella yleiskaavalla. Voimaan jäävien kaavojen, laadittavan strategisen yleiskaavan sekä muiden kunnassa samanaikaisesti laadittavien kaavojen oikeusvaikutuksiin ja niiden kuvauksiin on tarpeen kiinnittää erityistä huomiota koko kaava-hankkeen ajan.

Luonnonsuojelu

Kuntastrategiassa on nostettu esille ennakoiva maankäytön suunnittelu, joka on erityisen tärkeää luonnon monimuotoisuuden turvaamisen näkökulmasta varsinkin, kun huomioidaan ilmaston lämpenemisestä ja maankäytöstä luonnonympäristöön kohdistuvat uudenlaiset paineet. OAS:n esipuheessa on tunnistettu maankäytön yhteensovittamistarpeita, joita on tarpeen tutkia myös luonnon monimuotoisuuden ja ekosysteemipalveluiden kannalta. On hyvä, että kuntarajojen ulkopuolinen maankäyttö on mukana tarkastelussa, koska viherrakenteen jatkuvuuden ja suojelualueiden kytkeytyvyyden merkitys korostuu muuttuvassa ilmastossa. Em. näkökulmia olisi voinut selvemmin nostaa esille jo esipuheen yhteydessä yleiskaavan tavoitteisiin liittyen.

Keskeisissä tarkasteltavissa teemoissa (luku 5. Tavoitteet ja vaikutusten arviointi) on useita aiheita, jotka suoraan vaikuttavat luonnonympäristöön. Teemasta Luonto ja luonnonsuojelu on syytä ottaa tarkasteltavaksi

erityisesti lin ympäristöolosuhteita ajatellen tärkeitä kysymyksiä, joita ovat mm. ekologisten yhteyksien turvaaminen maankäytössä ja maankohoamisrannikon luonto. Energiantuotanto eri muodoissaan, lin ohitustie ja ranta-alueiden lisääntyvä käyttö yhdessä ilmaston lämpenemisen ja sään ääri-ilmiöiden yleistymisen aiheuttavat luonnonympäristöön sellaisia paineita, että suojelualueiden ja muun vihreän infrastruktuurin keskeytyksen on erityisesti panostettava. Merenpinnan kohoaminen on riski maankohoamisrannikon luontotyypeille ja lajeille, joiden ekologia perustuu uusien kasvuympäristöjen syntyprosessiin.

Yleiskaavan laatiminen perustuu pääosin olemassa oleviin aineistoihin. Lueteltujen lisäksi on syytä käydä läpi myös hanke-YVA-raportit. Luonnonsuojelun tietokannoista lajitietoja sisältävät tietojärjestelmät ovat siirtymävaiheessa, joten uhanalaistietoa on syytä selvittää ainakin seuraavista järjestelmistä: LajiGIS (Metsähallitus), Hertta Eliölajit (SYKE / ELY-keskus) ja laji.fi-portaali. Aikaisempien osayleiskaavojen luontoselvitysten sisältöä ja ajanmukaisuutta on arvioitava kriittisesti. Käytännössä kaikkien ennen vuotta 2010 valmistuneiden kaavojen luontoselvitykset voivat vähintään edellyttää päivitystä eivätkä kaikki niistä vastaa nykypäivän vaatimuksia. Luonto ja maisema -teemasta on taustatietojen kokoamisen yhteydessä tarkasteltava myös tietoa-aineiston puutteita ja täydennystarpeita yleiskaavan vaikutusten arvioimiseksi.

Yhteenveto ja jatkotoimenpiteet:

ELY-keskus pitää kaavan laatimista tarpeellisenä ja hyvänä lin kunnan eri alueiden ja erilaisten maankäyttötarpeiden yhteensovittamiseksi. Kaavahankkeessa on sen laajuuden ja merkityksen vuoksi tarpeen järjestää aloitusvaiheen viranomaisneuvottelu kunnan ja keskeisten viranomaisten välillä. OAS antaa hyvän kuvan suunnitellusta kaavatyöstä. Hankkeen valmistelussa tulee huomioida tässä lausunnossa mainitut asiat.

Vastine

- ***Kaavatyössä kiinnitetään erityistä huomiota kaavan oikeusvaikutuksien selkeyteen. Alustavana lähtökohdana on, että osa kaavan merkinnöistä olisi oikeusvaikutteisia ja osa oikeusvaikutuksettomia.***
- ***Maakuntakaavan ohjausvaikutus huomioidaan kaavan suunnittelussa. Kunnan alueella voimassa olevat yleiskaavat jäävät voimaan strategisen yleiskaavan valmistumisen jälkeenkin.***
- ***Esille nostettuun viherrakenteen jatkuvuuteen ja suojelualueiden kytkeytyvyyteen kiinnitetään erityistä huomiota kaavan valmistelussa ja vaikutusten arvioinnissa. Kaavan valmistelussa huomioidaan maankohoamisrannikon erityispiirteet.***
- ***Lausunnossa mainittuja lähtöaineistoja hyödynnetään yleiskaavan laadinnassa.***
- ***Aloitusvaiheen viranomaisneuvottelu järjestetään tammikuussa 2021.***

11. Oulunkaaren ympäristöpalvelut 10.10.2019

Tulevaisuuden liikkumisessa tullaan kiinnittämään huomiota liikkumisvälineiden saasteettomuuteen ja joukkoliikenteeseen. Nämä asiat tulee huomioida tie- ja liikennesuunnittelussa. Sään ääri-ilmiöiden lisääntyessä, on oletettavaa, että maahanmuuttajia tulee maahamme ja lihin entistä/ enemmän, koska elinolosuhteet maahanmuuttajien lähtömaissa muuttuvat elinkelvottomiksi. Väestön lisääntymisen takia veden ja ruoan kulutus kasvaa, jolloin on tärkeää pitää huolta pohja- ja pintavesien puhtaudesta. Puhtaan juomaveden kysynnän lisääntyminen lissä ja maailmalla, mahdollistaa myös lissä vesiliiketoiminnan, joka tuo uusia työpaikkoja kuntalaisille. Ruoan tuotannon turvaamiseksi tulee pitää reservissä peltomaaksi sopivia alueita, jotka ovat nopeasti otettavissa viljelykäyttöön esim. käytöstä poistetut turvetuotantoalueet.

Vastine

- ***Kaavassa tarkastellaan tulevaisuuden liikkumismuotoja kunnan alueella. Tavoitteena on kestävien liikkumistapojen kulkutapaosuuksien kasvattaminen. Tarkastelussa on myös raideliikenteen kehittäminen.***
- ***Erilaiset väestönkehitysskenaariot huomioidaan yleiskaavan suunnittelussa.***
- ***Kaavatyössä tarkastellaan käytöstä poistettujen / poistuvien turvetuotantoalueiden jatkokäyttöä.***
- ***Yhtenä yleiskaavan tavoitteena on edistää alueen pintavesien laadun parantamista. Kaavassa huomioidaan myös pohjavesialueet.***

12. Väylävirasto 11.10.2019**Lausunto lin strategisen yleiskaavan 2040 osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta**

Väylävirasto on tutustunut yleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan ja antaa lausuntonsa rautateiden näkökulmasta. Yleiskaavan suunnittelualue käsittää koko lin kunnan alueen. Suunnittelualueen läpi kulkee Oulu - Kemi -rataosa. Yleiskaavan tavoitteena on ohjata kunnan maankäytön suuria linjoja ja tukea kunnan strategisia tavoitteita. Tavoitteena on muodostaa yhteinen näkemys siitä, mihin suuntaan kuntaa halutaan kehittää. Strategisen yleiskaavan tavoitevuosi on 2040.

Oulu - Kemi -rataosa

Suunnittelualueen läpi kulkee Oulu - Kemi -rataosa, joka kuuluu osaksi Euroopan laajuista TEN-T -ydinverkkoa. Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavassa rataosa on osoitettu merkittävästi parannettavaksi nopean henkilöliikenteen ja raskaan tavaraliikenteen pääradaksi. Maakuntakaavan suunnittelumääräyksen mukaan: *"Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on varauduttava nopean henkilöjunaliikenteen ja raskaan tavaraliikenteen edellyttämän radan rakenteen ja turvallisuuden parantamiseen, mm. tasoristeysten poistamiseen sekä kaksoisraiteeseen".* Väyläviraston tekemän linjauksen mukaisesti Oulu - Kemi -rataosalla tulee pitkällä tähtäimellä varautua yhteen lisäraiteeseen (yhteensä kaksi raidetta). Lisäraidevaraukset ovat pitkän aikavälin varauksia, joiden toteuttamisaikataulu ei ole tiedossa ja joista ei ole yksityiskohtaisia suunnitelmia. Radan läheisyyteen sijoittuvissa kaavoissa on turvattava lisäraiteiden toteuttamisedellytykset tulevaisuudessa."

TEN-T -verkolla Väyläviraston tavoitteena on parantaa tasoristeysturvallisuutta esimerkiksi tasoristeyskiä poistamalla tiejärjestelyin. Lähtökohtaisesti uusien tasoristeysten toteuttaminen TEN-T -verkkoon kuuluvalla rataosalla ei ole mahdollista (ratalaki 2.2.2007/110 28 a §), mikä on huomioitava kaavoituksessa. Nykyisten tasoristeysten määrää tulee jatkossa pyrkiä vähentämään sekä ennaltaehkäistä luvattomien radan ylityspaikkojen muodostumista.

Väylävirasto edellyttää, että kaavoitettaessa alueita radan läheisyydessä on tapauskohtaisesti otettava huomioon mahdolliset junaliikenteen aiheuttamat melu-, runkomelu- ja värinähaitat. Melun- ja värinäntorjunnassa tulee kiinnittää erityistä huomiota haittojen ennaltaehkäisyyn toimintojen sijoitusratkaisuihin päätettäessä. Kaavatyön yhteydessä tulee laatia riittävät selvitykset melun ja värinän leviämisestä ja osoittaa niiden pohjalta tarvittavat kaavamääräykset haittojen torjumiseksi.

Melun osalta kaavoituksessa on noudatettava Valtioneuvoston päätöksen (993/1992) mukaisia melun ohjeita. Melualueelle ei tule kaavoittaa melulle herkkää maankäyttöä ilman asianmukaisia selvityksiä ja tarvittavaa melunsuojausta. Runkomelun osalta tulee huomioida VTT:n laatiman esiselvityksen Maaliikenteen aiheuttaman runkomelun arviointi (VTT tiedotteita 2468) suositus runkomelutason raja-arvosta (Lprm) 30/35 dB. Yleensä runkomeluhaitat ulottuvat 60 m (pehmeikkö) - yli 200 m (kallio) etäisyydelle rautatiestä (VTT:n tiedotteita 2468).

Kaavoituksessa on huomioitava raideliikenteen tärinän aiheuttama rakennuksen vaurioitumisriski ja vaikutus asuinmukavuuteen. Tärinälle herkkää maankäyttöä ei tule osoittaa tärinäherkille alueille ilman tärinävaimennustoimenpiteitä edellyttävää kaavamerkintää tai -määräystä. Tärinälle herkällä maaperällä kuten savikolla tärinä voi ulottua jopa yli 200 metrin päähän radasta. Tärinälle herkimpiä rakennuksia ovat yleensä puolitoista tai kaksikerroksiset puurakenteiset talot. Tärinähaittojen poistaminen jo rakennetuilta alueilta jälkikäteen on vaikeata, ellei mahdotonta ja korjaustoimenpiteet kalliita.

Tärinän osalta kaavoituksessa tulee huomioida VTT:n selvitys Suositus liikennetärinän mittaamisesta ja luokituksesta (VTT tiedotteita 2278). Suosituksen mukaan asuinrakennuksen tärinä ei saa ylittää uusilla asuinalueilla värähtelyluokan C arvoa $V_{w,95} \leq 0,30$ mm/s ja vanhoilla asuinalueilla värähtelyluokan D arvoa $V_{w,95} \leq 0,60$ mm/s. Mikäli kyse ei ole asuinrakennuksesta ja tilojen käyttötarkoitus on sellainen, että liikenteen ei katsota haittaavan lepoa (esim. kaupat, kahvilat, ostoskeskukset, tavaratalot, liikuntatilat), tavoiteraja voi olla kaksinkertainen em. arvoihin nähden (VTT tiedotteita 2569). Liikenteen tärinästä ja runkomelusta on lisäksi olemassa mm. seuraavat VTT:n julkaisut: Suositus liikennetärinän arvioimiseksi maankäytön suunnittelussa (VTT working papers 50, Espoo 2006), Ohjeita liikennetärinän arviointiin (VTT tiedotteita 2569, Espoo 2011) ja Rakennukseen siirtyvän liikennetärinän arviointi (VTT tiedotteita 2425, Espoo 2008). Julkaisuissa on annettu tärinään liittyviä suosituksia. Julkaisuja on saatavissa sähköisenä osoitteesta: <http://www.vtt.fi/publications/index.jsp>.

Väylävirasto muistuttaa, että melun- ja tärinätorjuntavastuun periaatteena on vastuun kuuluminen sille taholle, jonka suunnittelemista toimenpiteistä melun- ja tärinätorjuntatarve syntyy. Näin ollen Väylävirasto ei osallistu uuden maankäytön johdosta aiheutuviin mahdollisiin melun- ja tärinätorjunnan kustannuksiin.

Muuta

Väylävirasto tulee lisätä strategisen yleiskaavan osallisiin.

Väylävirastolla ei ole muuta huomautettavaa kaavahankkeesta. Maanteiden osalta lausunnon antaa toimivaltainen ELY-keskus.

Vastine

- ***Kaavan laadinnassa huomioidaan lausunnossa esiin nostetut asiat. Lausunnossa esiin tuotu maakuntakaavan määräys huomioidaan yleiskaavan suunnittelussa. Yleiskaavassa turvataan osaltaan kaksoisraiteen toteuttamismahdollisuus.***
- ***Melu- ja tärinävaikutukset huomioidaan kaavan laadinnassa strategisen yleiskaavan luonteen mukaisella tarkkuudella.***
- ***Iin kunnan tavoitteena on Iin rautatieaseman uudelleen avaaminen henkilöliikenteelle. Nykytilanteessa kunta on väkiluvultaan suurimpia pääradan varteen sijoittuvia paikkakuntia, jolla ei ole henkilöliikenneasemaa. Kunta pitää tärkeänä myös lähijunaliikenteen kehittämistä Oulun kaupunkiseudulle. Kunnan tavoitteena on lisätä monipuolista maankäyttöä rautatieaseman läheisyyteen.***
- ***Väylävirasto on lisätty yleiskaavan osallisiin.***
- ***Lausunto on pyydetty myös Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselta.***

Mielipiteet

1. Mielipide 1. Pohjois-Iin kyläyhdistys ry 9.10.2019

1. Strategisen yleiskaavan esitystavassa on selkeästi eroteltava nykyinen maankäyttö ja muuttuva maankäyttö toisistaan. Valmisteluvaiheessa on oltava selvillä, mitä lopullisia kysymyksiä kaavassa tullaan ratkaistamaan ja esitystavan tulee olla avointa ja selkeää, jotta väärinymmärryksiltä vältytään. Myös kaikkien osallisten tulee saada oikea kuva siitä, miten hän voi ratkaisuihin vaikuttaa. Saatuihin mielipiteisiin, muistutuksiin ja lausuntoihin on laadittava vastineet niin, että niiden huomioon ottaminen tai ottamattomuus tulee tiedoksi ja ymmärrettäväksi kaikille osapuolille.

2. Kylien elinvoimaisuuden edistämiseksi ja säilyttämisessä avainasemassa ovat niiden asukkaat ja siksi Iin kylät ja Iin kylien neuvottelukunta on pidettävä ajan tasalla yleiskaavan laadinnan ja käsittelyn eri vaiheista ja otettava huomioon heidän paikallistuntemuksensa päätöksenteossa. Tulevaisuudessa iiläisten kylien veto voima perustuu yhteisölliseen ja kestäväan elämäntapaan. Kyläalueiden elinvoima säilytetään ohjaamalla asutusta enemmän itse kyliin pitämällä välialueet rakentamattomina ja erityisesti on kiinnitettävä huomiota olemassaolevan kyläkouluverkon säilymisen tukemiseen.

Vastine

- ***Yleiskaavan esitystavan selkeyteen ja osallistumismahdollisuuksien esille tuontiin kiinnitetään erityistä huomiota mielipiteessä esiin tuodulla tavalla.***
- ***Nykyisen maankäytön kuvaamiseen liittyen laaditaan muun muassa eri teemoja kuvaavia karttoja nykytilanteesta.***
- ***Yleiskaavasta saatuun palautteeseen annettavat vastineet laaditaan mielipiteessä mainitulla tavalla.***
- ***Iin kylien neuvottelukunta ja kyläyhdistykset otetaan mukaan yleiskaavan suunnitteluun. Paikallistuntemuksella on suuri merkitys onnistuneen lopputuloksen kannalta. Samanaikaisesti yleiskaavatyössä on huomioitava myös muun muassa valtakunnalliset tavoitteet.***
- ***Esille nostettu tavoite (asutuksen ohjaaminen olemassa oleviin kyliin ja keskuksiin) on valtakunnallisten ja maakunnallisten tavoitteiden mukainen. Kaavan yhteydessä laaditaan edullisuusvyöhyketarkastelu, jossa tutkitaan vakitukselle asumiselle parhaiten soveltuvat alueet.***

2. Mielipide 2. Kuivajoki ry ja Kuivaniemen Osakaskunta 9.10.2019

Kuivajoki ry ja Kuivaniemen Osakaskunta kiittävät lausuntopyyntömahdollisuudesta ja tuovat yhteisenä lausuntoaan esille seuraavaa.

Kuivajoen vesistöllä on erittäin suuri merkitys paikallisille asukkaille niin maisema- ja viihtyvyys- kuin identiteettitekijänäkin. Aina sitä ei ole ymmärretty, vaan joen kuormitusta on lisätty harkitsematta vesistön tilaa ja sen sietokykyä. Ratkaiseva käänne huonompaan suuntaan tapahtui 1990-luvulla, jolloin vesistön alueella kuivatettiin noin 3000 ha turvesoita; noin kaksi kolmannesta Oijärven yläpuolelle ja yksi kolmannes suoraan Kuivajokeen. Ala on 2,2 % Kuivajoen vesistön valuma- alueesta, mikä on turvesoiden suurin valuma-alueen suhteellinen osuus kaikkiin Pohjois-Pohjanmaan jokiin verrattuna.

Edellä mainitun harkitsemattoman toiminnan seurauksena oli, matalan ja rehevän Oijärven pilaantuminen, joka ilmeni kevättalvisina täydellisinä happikatoina ja sen aikaansaamana voimakkaana sisäisenä kuormituksena. Järvestä lähtevä heikkolaatuinen vesi vaikutti merkittävästi myös Kuivajoen vedenlaatuun pilaavasti, ja mitä vielä tehostivat suoraan Kuivajokeen laskevien turvesoiden huonolaatuiset vedet. Näiden seurauksena

mm. joen elinvoimaisen ja runsaan harjuskannan poikastuotanto romahti, mikä muutaman vuoden viiveellä johti myös isompien kalojen häviämiseen Kuivajoesta. Joen vesien heikko laatu yhdessä meriedustan kalankasvatuksen kanssa sai aikaan laadun heikkenemistä myös rannikkovesissä.

Tähän tilanteeseen 1990 -luvun lopulla sattui myös SAP-ohjelman lohenpoikasten istutusten aloitus, joka jatkui vuoteen 2009 saakka. Aluksi joessa syntyneiden määrät jäivät RKTL:n seurannan mukaan niin heikoiksi, että laitos lopetti sähkökalastukset istutusjakson puolivälissä.

Oijärven tilan parantamistoimet aloitettiin vuonna 2005 Kuivaniemen kunnan, ympäristökeskuksen ja järven kalastuskuntien yhteistyöllä, ja sitä on jatkettu vuodesta 2013 lähtien turveyhtiöille määrättyä hoitokalastusvelvoitteena. Oijärven ja Kuivajoen vedenlaatu on parantunut niin paljon, että joen alajuoksulle syntynyt joessa lisääntyvä lohikanta on säilynyt hengissä jo 10 vuotta joenoman poikastuotannon avulla. Tämän vuoden keväällä on aloitettu lohien tuki-istutukset vastakuoriutuneilla Simojoen kantaa olevilla poikasilla.

Samoilla alueilla myös Kuivajoen harjuskanta on säilynyt hengissä, mutta se ei parantuneesta vedenlaadusta huolimatta ole palannut aikaisemmalle tasolle. Syyksi epäillään turvesoiden humuksen karkottavaa vaikutusta.

Nykyisin Kuivajoen Vesienhoitolain mukainen tila on biologisten tekijöiden osalta hyvä, mutta fysikaalis-kemiallinen tila tyydyttävä; kokonaisfosforin taso on edelleen liian korkealla. Kuivajoen tila uhkaa kuitenkin vallitsevista ympäristöpaineista johtuen heikentyä. Sama tilanne on hyvässä tilassa olevalla Kivijoella. Oijärven tila on tyydyttävä ja siinäkin fosforin vähentämistarve on yli 50 %.

Tukalasta alkutilanteesta huolimatta näyttää siis siltä, että lohi ja harjus voivat elää ja lisääntyä Kuivajoessa niin kuin ennenkin (lohesta on mm. kirjallista tietoa vielä 1800 -luvulta ja seuraavan vuosisadan alkuvuosilta). Pitemmällä tähtäimellä Kuivajoen kalaston ylläpitäminen ja kehittäminen edellyttää, että vesistöön tulevaa kuormitusta tulee kaikilla sen osa-alueilla leikata merkittävästi. Oijärven hoitotoimia tulee jatkaa vielä pitkään ja erityisesti tulee alkaa toteuttaa Kuivajokea koskevan vesiensuojelun yleissuunnitelman tavoitteita, joka valmistui vuoden 2019 syksyllä. Selvityksen teki FCG Suunnittelu ja Tekniikka Oy ja sen maksoivat, ja työtä valvoivat Kuivajoki ry:n, Kuivaniemen Osakaskunnan, Iin kunnan ja Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen asiantuntijat.

Kuivajoen kuormituksen vähentämisessä avainasemassa on maankäyttö. Uusia turvesoita ei tule enää avata ja nykyistenkin käyttö tulisi ajaa mahdollisimman nopeasti alas. Ilmastonsuojelijan maineeseen kehittyvälle Iin kunnalle ei ole eduksi jatkaa tämän kaikkein suuripäästöisimmän polttoaineen tuotantoa ja Iin kunnan hiilivarastojen tuhoamista.

Kuivimpia suonpohjia voidaan metsittää, alavimpia jättää ennallistumaan tai käyttää metsäojien selkeytysalteinä. Näihin kaikkiin Iin kunta voi vaikuttaa lausunnoillaan ja erityisesti kaavoituksella. Metsäojitusten suhteen kunnan vaikuttamismahdollisuudet ovat heikommat, mutta yleiskaavoituksessa metsätaloudellekin tulee asettaa ainakin veloituksia parempaan vesiensuojeluun.

Metsä ja maatalouden vesiensuojelun kannalta kiireellimmät kohteet selviävät vuonna 2019 valmistuneesta Kuivajoen vesiensuojelun yleissuunnitelmasta, Kivijoelta ja Oijärven alueelta vastaava suunnitelma puuttuu, mutta niidenkin tekeminen olisi erittäin tarpeellista, jotta Kuivajoki voitaisiin palauttaa vaelluskalojen lisääntymisalueeksi, jossa myös ravut ja nahkaiset voisivat turvallisesti lisääntyä.

Liitteet: Kuivajoen vesiensuojelun yleissuunnitelma, Raportti P32979, 35 s. FCG SUUNNITTELU JA TEKNIikka OY 7.5.2019 (ON KUNNASSA)

Vastine

- ***Yleiskaavatyössä tullaan tutkimaan kunnan pintavesien parantamismahdollisuuksia ja tarvittavia toimenpiteitä kuntastrategian tavoitteen mukaisesti. Vesien laadun parantamistoimenpiteet huomioidaan kaavassa etenkin niiden teemojen osalta, joihin on mahdollista vaikuttaa maankäyttö- ja rakennuslain mukaisissa menettelyissä.***
- ***Yleiskaavaprosessissa tullaan tutkimaan turvetuotantoalueiden jälkikäyttöä.***
- ***Esille nostettu Kuivajoen vesiensuojelun yleissuunnitelma huomioidaan kaavatyössä.***
- ***Kaavaprosessin loppuvaiheessa laaditaan toimenpidesuunnitelma kaavassa esille nostettujen kehittämisperiaatteiden ja toimenpiteiden toteuttamiseksi.***

3. Mielipide 3. Myllykankaan kyläyhdistys ry 10.10.2019

Mielipiteenämme lausumme seuraavaa:

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa ja niissä asiakirjoissa, jotka ovat pohjana strategiselle kaavalle on paljon hyviä asioita, jotka toteutuessaan lisäävät kunnan elinvoimaisuutta ja asumisviihtyvyyttä. Mielipiteesämme on nostettu esille joitakin näistä asioista.

Kylän elinvoimaisuuden kannalta yksi tärkeä asia ovat hyvät liikenneyhteydet. Kylämme on valtatie ja rautatien varressa sekä meren rannalla. Sujuva yhteys kaupungista edistää asumista. Tällä hetkellä lin etelärajan ja Pohjois-lin väli on hidastava tekijä sen jälkeen, kun ohituskaistat valmistuvat. Liikkumiseen tulisi olla myös useita vaihtoehtoja. Esimerkiksi lähijunien käyttö tulisi olla mahdollinen entiseltä Myllykankaan pysäkiltä, jossa on jo nyt kolme raidetta. Tämä toimisi myös syöttöliikenteenä esimerkiksi pidemmille junamatkoille.

Kaavoituksessa on huomioitava liike-elämän ja asutuksen yhteensovittaminen ja huomioitava myös yhteisten ja yleisten alueiden sekä toimintapaikkojen tarpeellisuus kylällä sekä yhteisöllisyyden edistäminen. Meren läheisyys antaa mahdollisuuksia erityisille virkistyspaikoille ja matkailulle mm. saarten osalta. Nämäkin tarvitsevat maankäytöllisiä ratkaisuja myös mantereella. Hyvät nettiyhteydet ovat nyt toteutuneet ja osaltaan senkin varaan voi rakentaa palveluita. Palvelujen kehittämisessä haja-asutusalueille kylien asukkaat ovat avainasemassa.

Kiertotalouden edistämistä voitaisiin tehdä nopeastikin, jos lisättäisiin kierrätyspisteitä. Näiden sijoitus on huomioitava myös kaavoituksessa. Monipuoliset kierrätyspisteet olisi hyvä olla lähellä vaikkapa pyöräilymatkan päässä jokaisesta asukkaasta.

Strateginen yleiskaava lisää kaavoituksen monipuolisuutta, mutta tekee myös selkeään maakuntakaava - yleiskaava - asemakaava -hierarkiaan yhden monimutkaistavan tekijän lisää, koska kaavaa tulkitaan yhdessä osayleiskaavojen kanssa ja osittain oikeusvaikutteisena. Lisäksi on monia asiaan vaikuttavia muita asiakirjoja. On tärkeää, että eri prosesseissa varmistetaan asukkaiden vaikuttamismahdollisuudet ja että päätöksenteossa on myös selkeä kuntalaisten tiedossa oleva eteneminen. Sekä kaavoituksen että kaavan toteuttamisen puitteissa toimiva yhteistyö eri tahojen kanssa ja selkeät kirjatut vastuualueet asioiden eteenpäin viemiseksi jatkuvana prosessina tulisi olla määriteltynä.

Vastine

- ***Kaavatyössä tarkastellaan raideliikenteen kehittämismahdollisuuksia. Ensisijainen tavoite on lin nykyisen rautatieaseman uudelleen avaaminen henkilöliikenteelle kuntastrategian mukaisesti. Kaavassa voidaan kuitenkin tarkastella myös muita mahdollisia asemapaikkoja. Lisäksi kaavassa kiinnitetään myös muilta osin huomioita joukkoliikenteen olosuhteiden kehittämiseen.***
- ***Yleiskaavassa kiinnitetään huomiota kiertotalouteen liittyvien tavoitteiden edistämiseen.***
- ***Yleiskaavan yksi keskeinen tavoite on edistää lin merellisyyttä.***

- ***Yleiskaava laaditaan kattavassa vuorovaikutuksessa osallisten kanssa. Kaavaan liittyen pidetään muun muassa työpajatyöskentelyjä. Kaavasta pyydetään myös laajasti lausuntoja.***
- ***Kaavaprosessin loppuvaiheessa laaditaan toimenpidesuunnitelma kaavassa esille nostettujen kehittämisperiaatteiden ja toimenpiteiden toteuttamiseksi.***

4. Mielipide 4. 10.10.2019

Mielipiteitä Kuivaniemen Pohjoisrannan vapaa-ajan asukkaalta Iin kunnalle 2019.

Kuivaniemen Pohjoisrannan kylätie on noin 8 km pitkä, alkaen 4-tieltä ja päättyen Vatungin kalasatamaan. Tie on huonokuntoinen öljysoratie, jota on paikkailtu vuosien saatossa useaan kertaan. Tien pohjaa ei ole alun perin tehty kunnolla, vaan sinne on jätetty kannot ja kivet tien alle. Kannot maatuvat ja routa nostaa kiviä, josta johtuen tiehen syntyy jatkuvasti monttuja ja patteja. Tilannetta pahentaa raskaiden kalarekkojen kulkeminen tiellä.

Tästä onkin hyvä siirtyä seuraavaan ongelmakohtaan, eli muualta tulevan kalan perkuuseen, jota entisessä Vatungin Kalatuotteen hallissa suoritetaan. Vuonna 2018 asia oli esillä Vatungin kehittämiskokouksessa 2018-2020. Siellä tuli ilmi, että Vatungin kalahallien jätevesien puhdistus on alimitoitettu. Se on laskettu ammattikalastajien ja entisen Vatungin kalatuotteen silloisia tarpeita silmällä pitäen. (Maanantain 7.9. Lapin Kansa-lehdessä oli K-supermarket Rinteenkulman mainos, jossa mainostettiin Napapiirin kalan Vanttauskosken kirjolohia, jotka oli perattu Kuivaniemellä) Tulee heti mieleen, että minne jätevedet fosforeineen ym. perkkuatähteineen toimitetaan. Jos suoraan mereen, niin ei ihme, että rehevöitymistä näkyy rannoilla.

Seuraava vesiin liittyvä asia on turvesoilta Kuivajokea pitkin mereen päätyvä turvesakka. Tänä kesänä olin tulossa veneellä Härkäletosta Vatunkia kohti, kun huomasin meren pinnassa kilometrien mittaisia harmaita vaahtovanoja. Tuuli kävi idästä ja oletan, että ne tulivat turvesuolta. Oletettavasti turvesoilta lasketaan humuspitoista vettä jokea pitkin mereen sopivan tuulen aikana, jottei sakka jää rannoille.

Positiivisena asiana on Iin kunnan periaatepäätös olla myöntämättä tuulivoimahankkeille uusia lupia Valtatie 4:n länsipuolelle. Vatungissa on kahdeksan vanhaa tuulivoimalaa, jotka rupeavat olemaan tiensä päässä. Me vapaa-ajanasukkaat toivomme, että kun tuulivoimalat ovat tehtävänsä tehneet, niin ne puretaan omistajan toimesta pois ja alue palautuu entiselleen.

Vielä lopuksi voisin mainita, että vapaa-ajan asukkaiden veden saanti talvisin on Vatungissa järjestämättä. Joudumme tuomaan käyttöveden kotoamme ja pesuveden joudumme sulattamaan lumesta. Ei varmaankaan olisi kallis investointi tehdä Vesiposti joko kalahallin seinään tai erillinen tyhjentyvä vesiposti. Sellainen on toteutettu Iissä mm. Karhusaareen. Se olisi sopiva vastike maksamallemme kiinteistöverolle.

Vastine

- ***Yleiskaavassa tarkastellaan käytöstä poistuvien turvetuotantoalueiden jälkikäyttöä. Kunnan tavoitteena on edistää kunnan pintavesien tilaa.***
- ***Kaavaan liittyen on laadittu erillisenä taustaselvityksenä tuulivoimaselvitys. Kaavassa tullaan tarkastelemaan Vatungin alueen kehittämisperiaatteita. Ratkaisut tarkentuvat myöhemmin yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa.***
- ***Mielipiteessä esiin nostetut asiat huomioidaan yleiskaavatyössä strategisen yleiskaavan tarkkuus-tasoon soveltuvalla tavalla.***
- ***Kaavatyön loppuvaiheessa laaditaan toimenpidesuunnitelma kaavassa esille nostettujen kehittämisperiaatteiden ja toimenpiteiden toteuttamiseksi.***

5. Mielipide 5. 2.12.2019

Kommenttina Iin kunnan strategiseen yleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan

- 1) Kunnan ympäristöä tukeva toiminta on jatkuvan kehittämisen arvoinen.
- 2) Digitalisointi on osa sitä.

Mutta mutta

- 3) Elinkeinoelämän ylikorostaminen ja varsinkin kasvua ihannoiva teksti on vastuutonta.

Suosittelun lukemaan

Yuval Noah Harari:n tuoreet kirjat

Sapiens: Ihmisen lyhyt historia ja sen päälle vielä Homo Deus: Huomisen lyhyt historia.

Ne eivät ole kovinkaan keveitä juttuja, mutta niistä saa kuvan missä on menty ja mihin ollaan menossa.

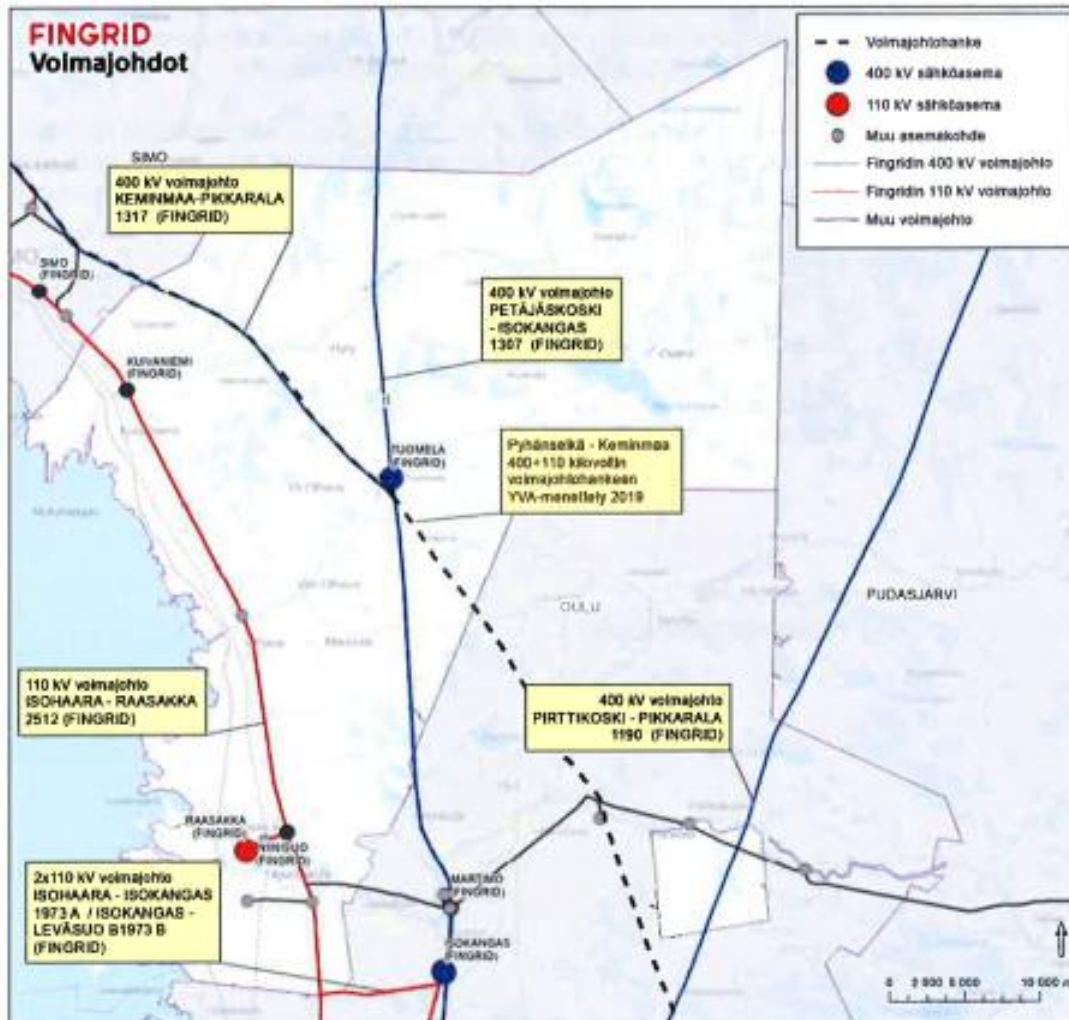
Se kunta joka tajuaa jatkuvan kasvun ihannoinnin ja tavoittelun olevan iso kivi kaikissa kengissä pärjää omassa tehtävässään muita paremmin tulevina vuosikymmeninä.

Vastine

- ***Yleiskaavassa tullaan tarkastelemaan laajasti eri teemoja. Kestävän kehityksen periaatteet ohjaavat vahvasti kaavan laadintaa. Kaavan yhteydessä tarkastellaan, millaista kasvua kuntaan tavoitellaan. Tavoitteena on, että kaava ohjaa lissä tapahtuvaa kasvua kestäväällä tavalla. Kaavan laadintaa ohjaavat myös muun muassa valtakunnalliset ja maakunnalliset tavoitteet. Lisäksi kaavassa huomioidaan muun muassa resurssiviisas li-tiekartta. Vaikutusten arvioinnissa otetaan huomioon mm. ilmastoon kohdistuvat vaikutukset.***

Kartat/liitteet

Fingrid Oyj

Kuva 1. Fingrid Oyj:n voimajohdot ja 400 kV hankkeen YVA-menettely.

Mielipide 5.

4. Lähtökohdat ja suunnittelutilanne

Iin kuntastrategia 2025

Iin kunnanvaltuusto hyväksyi uuden kuntastrategian 19.3.2018. Strategia koostuu kolmesta päämäärästä, joille jokaiselle on määritelty tavoitteet, mittarit ja keinot päämäärän saavuttamiseksi. Näitä ovat mahdollistava ja rohkea Ii, viihtyisä koti sekä vahva kunta. Strategiassa on kolme läpileikkaavaa teemaa: kestävä kehitys, digitalisaatio ja elinkeinoelämä edellä. Teemat ohjaavat vahvasti strategisen yleiskaavan valmistelua.

Kestävä kehitys

Ii sitoutuu kestävästi kehitykseen. Kunta toimii resurssivaroitusten paremman, puhtaamman ja eettisen yhteiskunnan nimissä.

Paikalliset ratkaisut ja lähipalvelut tukevat aluetaloutta niin ruoan kuin energian-tuotannossakin. Hankinnoissa hyödynnetään paikallista osaamista. Rakentamista ohjaavat kestävätkä säännöt ja infra tukee kestävästä arkea.

Liiikkuminen on vähäpäästöistä. Vedet puhtaita. Turha kulutus karsitaan ja materiaalien osalta tehostetaan kiertoja. Muovittomuus on arkea. Kaikki osallistuvat ilmastotalkoisiin. Ilmasto-muutoksen valmistaudutaan. Ii toimii viisaasti.

Digitalisaatio

Palvelujen uudelleen järjestäminen digitalisaation avulla on osattu hyödyntää Iissä. Kompelit ja aikaa vievät palvelurakenteet on muokattu yhteensopiviksi ja kuntalaisin laatuikkaasti hyödyttäväksi palvelupolkuiksi.

Erillisten ohjeiden ja lomakkeiden rinnalla Iissä toimivat älykkäästi ohjautuvat ja keskustelevat digitaaliset palvelut. Sähköiset järjestelmät sujuvoittavat palvelua, mikä vähentää rutiiniväilyä, jolloin henkilöstöllä on aikaa kuntalaisten kohtaamiseen.

Kuntalaiset ja yritykset osaavat käyttää sähköisiä palveluita. Kattava digitaalisuus tarjoaa yrityksille liiketoimintamahdollisuuksia ja Iille kilpailuetua. Valokuitua hyödynnetään tehokkaasti.

Elinkeinoelämä edellä

Ii on tunnettu kasvun keskus. Iiä on vahva vetovoima, jota rakentavat avoin, viestintä ja muuoksessa mukana oleva, luova ja kansainvälinen markkinointi. Elinkeinoelämän kehittäminen on mukana olemisessa päätöksenteossa ja menestyvät yritykset tukevat kunnan kasvua.

Iihin on tervetullutta niin perinteisten kuin kehitysvierkin alojen yritystoiminta ja tiloja on tarjolla ketterästi myös pienille tulijoille. Uusia kiertotalousratkaisuja, liikkumisen palveluja ja älykkäitä erikoisuuksia hyödynnetään kunnan kaikilla osa-alueilla.

Iiläiset yritykset ovat verkottuneet ja yritysilmapäiriä kannustaa kestävästi kasvuaan. Iissä on reipas myyntien yritys yhteistyössä.

Kuntastrategian *mahdollistava ja rohkea Ii* –päämäärän saavuttamiseksi tarvittavana keinona todetaan muun muassa seuraavaa:

1. Eri-ikäisistä osanotto

Iissä kaavoitetaan reippaasti ja ennakoivasti hyödyntäen kasvatuksen profiloimista. Maankäytön suunnittelu ja maanhankinta tukevat kasvavia asumisen ja palvelujen keskuksia. Etelä-Iiläksen alueelle on rakentunut monipuolinen kaupan, teollisuuden ja logistiikan keskus, joka hyötyy uuden nelostien liittymästä. Keskustan uudelleen rakentaminen on alkanut ja pysäyttää tarjonnallaan, sekä kiinnostavalla ja nykyaikaisella ilmeellään ohikulkuliikenteen käyttämään Iiläisiä palveluita. Laajentuva päivittäistavarakauppa vastaa monipuolisesti kuluttajien tarpeisiin keskustassa. Ympäristö on siistää ja kaunistaa.

Kuntastrategian *viihtyisä koti* –päämäärän saavuttamiseksi tarvittavana keinona todetaan muun muassa seuraavaa:

1. Tarve elämä

Iissä on monipuolisesti erilaista asuintarjontaa elämän kaikkein vaihteisiin. Terveellinen elinympäristö kannustaa omaehtoiseen toimintaan koko kunnan kattavine pyöräilybaanoineen ja monipuolisine liikuntamahdollisuuksineen. Liikuntatilojen käyttöä tuetaan monipuolisella käytännöllä ja jokaisella asuinalueella on lähiliikuntatarjonta. Luonto on kaikkien saavutettavissa ja ympäristöarvot näkyvät laajamien siistityssä ilmeessä. Laajat vesistöalueet näkyvät kuntalaisten arjessa ranta-asumisen ja virkistytymisen alueina. Raasakka – Viikosaari – Vanha Hamina – Rantakeskellä - Karhu -aksella avataan inspiroiva rantojen elämäskokonaisuus, joka tukee kuntalaisten viihtymistä. Keskustassa pääsee rannalle. Jokisuistot ovat vetovoimaisia vapaa-ajavierailualueita. Joet on ennallistettu ja kalastus kannatetaan. Iin rannat tunnetaan valtakunnallisesti ja kaikki pääsevät niistä nauttimaan.

